

שאלה:

מי היה מלווהו של רבינו בנסיעתו לארץ ישראל?

תשובת הר"ר בנימין פראנק:

זהותו של האיש שלווה את רבינו בנסיעתו לארץ ישראל לטה בערפל. בחי' מוהר"ן מוכח כי לאחר שרצו שני תלמידים להתלוות אליו, בחר רבינו לבסוף בתלמיד שלישי ששמו לא מוזכר בשום מקום.

יש הטוענים כי היה זה הר"ר יצחק אחיז של רבי חייקל תלמידו הנודע של רבינו. כך מובא בספר "שיח שריפי קודש" (הא פו).

אחרים מתעקשים לומר שהיה זה לא אחר מאשר רבי שמעון תלמידו הראשון והנעזר של רבינו, והם מביאים על כך שתי ראיות חזקות:

(1) בחי"ט קלו מוכח כי הצדיק רמ"ט מוויטבסק התגלה לרבינו בדרשו לאודסה, מטעם עמד להפליג לארץ ישראל, וגילה לו סגולה לעבור את הים בשלום. רבי נתן מוסיף שם: "ויש עוד בה לספר, ואינו זכר עתה, וצריכים לחקור אצל אנ"ש ששמעו מרבי שמעון בה". למה מרבי שמעון, אם לא בגלל שהוא היה עם רבינו באותו מעמד של התגלות הצדיק הג'ל וידע פרטים נוספים אודות כך יותר משאר אנ"ש?

ואת ועוד, במאמר המוסגר כותב שם המעתיק: "ור"ש אמר שהוא בעצמו השתמש בה וכו', וקודם שנסע פעם שניה לא"י הלך אצל הסופר וכתב לו כמה וכו'".

הרי לו שרבי שמעון נסע לא"י פעמיים (ידי באוהם ישים). ידוע גם שרבי שמעון השתקע בא"י, נר בצפת ונרצח ונקבר שם - מדוע א"כ לא התיישב שם כבר בפעם הראשונה, אם לא שהיתה זו נסיעה שכל מילה נערכה כדי לשמש את הרבי בדרשו?

ודווקא לומר על המונח על חזרתו לא"י לאחר ביקורו בשנת תקצ"ג בחו"ל (למדך שיודך לבני), משום שזה לא יקרא "נסיעה שניה לא"י" כי אם חזרה לא"י - לביתו.

יתירה מזו, ממוצא דבר אתה למד שרבי שמעון השתמש בסגולה של רמ"ט מוויטבסק רק בפעם השניה ולא בנסיעתו הראשונה. אם הייתה זו הראשונה יחד עם הרבי, מובן שרבי שמעון לא יעשה בעצמו את הסגולה מבלי שרבי יצוה לו בפירוש לעשותה כך.

אך אם בגפו נסע לא"י גם בפעם הראשונה, למה באמת לא השתמש עם הסגולה כבר אז?

(2) בסעיף שאחריו זה מוספר: "תיכף בנסעו מארצם על הים השחור בא אליו מת אחד שנפטר בסמוך, ושאל רבי'ל את האיש שהוא עמו: 'ראית שהיה בבאך הרך בשנים מואלחאוויז?'".

זה ה"ך בשנים" הצטרף לרבינו ולרבי שמעון בנסיעתם הפלאית לקמניץ (ראה שם קב"ט יעזני שם, שרבי שמעון הוא זה שביקש לסור למואלחאוויץ, ויתכן שגם הוא זה שביקש לגרף את הרך בשנים הלו, כי מה שכתוב שם "וקבל שם" לא בחור אם המונה אל רבינו או על רבי שמעון עצמו) וסלבד רבי שמעון לא התלווה לרבינו או שום אדם אחר. הרי שרבי שמעון הוא היחיד שידע על הרך בשנים מואלחאוויץ (ומראה גם חתה לו היסוד עטוב'ל) ואם הרבי שואל את "האיש שהוא עמו" על הרך בשנים' כאחד בשנים' לומר כי היה זה רבי שמעון.